SKRIVELSE
2020-08-10
Statssekreterare Per Callenberg
Näringsdepartementet

Förslag på ett regionalt företagsprogram med anledning av coronavirusets effekter på Stockholmsregionens näringsliv

Sammanfattning

I april kom Region Stockholm med förslag på åtgärder till Näringsdepartementet med anledning av coronavirusets effekter på Stockholmsregionens näringsliv och behovet av särskilt riktade insatser till företagen. Fokus låg på omfördelning och förnyade prioriteringsområden av offentliga medel och finansieringslösningar för snabb omställning för kompetensförsörjning. Se inspel i Hemställan till departementet TRN 2020-0077 från 2020-04-02.

Vi uppmärksammade departementet på att snabba regionala insatser för att stärka företagsrådgivning, inkubatorer och insatser för omställning och kompetensförsörjning kommer att behövas.

Under våren och sommaren har det visat sig att de nationella medel som tillgängliggjorts för företagen, inte har sökts i den utsträckning som man hade hoppats på. Framförallt gäller det för de allra minsta företagen som har svårt att avsätta resurser för administrativa åtgärder. Samtidigt är det de minsta företagen som är mest utsatta och sårbara med anledning av coronaviruset.

Därför föreslår Region Stockholm att ett regionalt företagsprogram genomförs omgående under hösten och med verkan under 2021 med åtgärder riktade till företag med 1-20 anställda.

Bakgrund

Stockholmsregionen är ett mycket viktigt kugghjul i Sveriges tillväxtmaskineri och står för en tredjedel av Sveriges samlade BNP. Krisen inom näringslivet i Stockholmsregionen med anledning av Covid-19 är omfattande.

Stockholmsregionen har så här långt drabbats mer än flertalet andra regioner - både av viruset och ekonomiskt. Näringslivet i

Stockholmsregionen är särskilt hårt drabbat. Regionen har ca 25 procent av de sysselsatta i Sverige, men nästan 56 procent av alla varsel som lagts finns i Stockholmsregionen.

Region Stockholm har genomfört en rad dialogmöten inom olika branschområden i samband med covid-19. Syftet har varit att få en överblick av situationen i länet från olika aktörer, inventera behov nu och framöver samt bidra till att ställa om i verksamheterna för att matcha de aktuella behoven. Det är en mycket mörk bild som dessa företrädare har vittnat om och behovet av stöd och insatser är oerhört omfattande.

Vi har sett att många av de som varslats eller permitterats arbetar inom besöksnäringen, kulturella- och kreativa näringar och tillverkningsindustrin. Besöksnäringen och servicenäringen är ingångsbranscher för både utrikesfödda och ungdomar som får sin första arbetslivserfarenhet där, vilket innebär att många utsatta grupper riskerar att bli än mer utsatta och stå ännu längre ifrån arbetsmarknaden. Regionens underleverantörer till fordonsindustrin i hela Mälardalen (Fordonsdalen) är också en utsatt grupp inom en bransch som redan har varit inne i en stor omställning avseende digitalisering och hållbarhet.

Region Stockholm har också fäst särskild uppmärksamhet vid att följa utvecklingen i de många innovationsföretag som finns i regionen. Inom såväl ICT som Life Science finns många startups med stor långsiktig potential, och en utslagning av dessa kan ha en särskilt negativ verkan på regionens och Sveriges långsiktiga tillväxt och konkurrenskraft.

Nationella insatser är avgörande för att minska skadeverkningarna av krisen på näringsliv och arbetsmarknad, men dessa behöver kompletteras med omfattande regionala insatser för att stärka företagsrådgivning, inkubatorer och insatser för omställning och kompetensförsörjning. När fler blir arbetslösa i de socioekonomiskt svaga områdena, riskerar de socioekonomiska inomregionala skillnaderna i Stockholmsregion att öka.

Fördelning av statliga medel till regionala tillväxtåtgärder, t.ex. fördelningar i budgetens utgiftsområden 19 och 24, står inte i proportion till regionens utsatthet i detta skede. Stockholmsregionen är i en särskilt utsatt position gällande omställning och

kompetensförsörjningsinsatser som exempelvis matchning och validering samtidigt som regionen är en central motor för hela Sveriges ekonomi.

Förslag på ett regionalt företagsprogram för att minska effekterna på Stockholmregionens näringsliv

Stockholms län som huvudstadsregion och motor för den nationella ekonomin saknar idag de finansiella verktyg och muskler inom regionalt tillväxtarbete som finns i övriga regioner. I rollen som regionalt utvecklingsansvarig ska Region Stockholms tillväxtarbete skapa goda miljöer för näringslivets utveckling och stärka företagens konkurrenskraft. Uppdraget innebär även ett ansvar för att säkra tillgång till rätt kompetens inom både offentlig och privat sektor.

Som en del av det arbetet har Region Stockholm tillsammans med samverkanspartners framgångsrikt arbetat med affärsutvecklingscheckar, Tillväxtverkets finansiering till små företag som vill ta in extern kompetens för att utveckla företaget och stärka dess konkurrenskraft. Trots att söktrycket har varit hårt, har Region Stockholms medel för affärsutvecklingscheckar minskat kraftigt från 17 miljoner kronor år 2019 till endast 3,4 miljoner kronor år 2020.

I och med det akuta läget hos regionens små företag, bedömer vi att en fokuserad och administrativt förenklad version av affärsutvecklingscheckarna är en åtgärd som på kort tid kan genomföras och skulle få stor effekt för det regionala näringslivet.

Företagscheckar för affärsutveckling och omställning- ett regionalt företagsprogram med snabba och fokuserade insatser

- **Målgrupp:** Företag med 1-20 anställda
- **Genomförande:** utlysning inom två insatsområden i början av hösten 2020, handläggning och rekvirering samt uppföljning 2020-2021

- **Budget:** Totalt 34 mnkr under 2020-2021 (15 mnkr Region Stockholm inom respektive insatsområde + 2 mnkr ALMI årligen 2020-2021 för hantering av checkarna)

Upplägg

- Företagscheckar för affärsutveckling och omställning inom två insatsområden
    - Insatsområde 1: företagscheckar, ej branschspecifikt, 15 mnkr för åren 2020-2021
    - Insatsområde 2: företagscheckar för inkubatorer, 15 mnkr för åren 2020-2021
    - Utökat driftsbidrag till Almi för hantering av checkarna 2 mnkr årligen 2020 och 2021
- Stöd kan exempelvis sökas för
    - omarbetning/utveckling av webbsidor
    - bygga varumärkesplattform
    - logistikprogram för beställning/lager/leverans/fakturering
    - omställning för mer hållbart företagande
    - inhyrning av extern kompetens/resurs
    - kompetensutveckling av personal utifrån varierande behov inom olika branscher
    - omställnings- och utvecklingsarbete inom inkubatorverksamhet
- Finansiering
    - Viktigt med en enkel hantering för företagen; enkla men tydliga kvalificeringskriterier och enkelt ansökningsförfarande
    - Ej krav på medfinansiering
    - Ej krav på upparbetade kostnader under 2020, rekvirering av medel även under 2021
- Genomförande och handläggning
    - Förstärkning för driften av Almi Företagspartner under hösten 2020 samt under 2021 för hantering av extra utlysning av företagscheckar och uppföljning av redan beviljade amorteringsuppskov på lån
- Spridning
    - Använda befintliga kanaler som Verksamt.se och Företagsjouren, företagsfrämjande företag som t ex Almi och Sting och företagsorganisationer som tex

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Näringsdepartementet

Företagarna, Teknikföretagen, Kommunernas näringslivsenheter, ERUF-projektet Fordonsdalen Stockholm.

Vänliga hälsningar,

Gustav Hemming,
Tillväxt- och samhällsplaneringsregionråd
Region Stockholm
070-737 41 36